

YTTRANDE

2009-06-22

Ert datum

2009-04-08

Vårt Dnr:

Ert Dnr:

N2009/3740/IR

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande från Sveriges Ingenjörer rörande Trafikverksutredningen, SOU 2009:31

Inledning

Sveriges Ingenjörer ställer sig positivt till en ny struktur för myndigheter inom transportsektorn. Ett transportslagsövergripande trafikverk ökar sannolikt förutsättningarna för att åstadkomma en bättre samordning mellan trafikslagen än idag. Fokus måste dock vara effektiviseringar och inte besparingar.

Effektivitet

En effektiv och övergripande organisation bör ha goda möjligheter till en nationellt och regionalt koordinerad verksamhet. Det föreslagna Trafikverket måste ha en organisation som är lokalt och regionalt förankrad med tydliga och effektiva beslutsvägar och grundtanken med ett kombinerat ökat regionalt som lokalt inflytande och ansvarstagande är därför bra. Regional och lokal närvaro med hög kompetens och egna beslutsmandat ökar effektiviteten och är efterfrågat av samarbetspartners.

Effektivitetsvinster uppnås också genom att lokala och vardagliga verksamhetsfrågor kan lösas på lokal nivå. Genom geografisk närhet undviks långa fysiska avstånd och bidrar även det till ökad effektivitet genom en enklare och effektivare kundkontakt.

Regional och lokal närvaro får dock inte leda till suboptimering och till att Sverige styckas sönder i små delar. Hela Sverige måste ha ett fungerande transportsystem. Detta gäller såväl godstransporter som persontransporter. Helhetssyn krävs även när det gäller internationella transporter, oavsett om det är trafik till, från eller genom Sverige.

Facklig medverkan i processen

Samordning och verksamhetsförändringar måste ske utifrån ett medarbetarperspektiv. Förbundens medlemmar besitter unika kompetenser som är viktiga att ha kvar i verksamheten. Det är därför viktigt att förändringen sker på ett sådant sätt att den uppfattas och är positiv för våra medlemmar. Vi tror att det är en förutsättning för ett bra resultat att medarbetare och fackliga organisationer får delta i processen och därigenom lägger grunden till en positiv samverkan inom den nya myndigheten.

Vår ambition är att bidra till processens genomförande på ett positivt sätt. Det är dock viktigt att vi ges möjlighet att behålla fackligt fokus samt att vi bereds möjlighet att delta tidigt i den fortsatta förändringsprocessen. Vi förutsätter därför att den fortsatta processen ger stora möjligheter till delaktighet, fyllig och tydlig information till berörda medarbetare, att beslut fattas efter ordentliga riskanalyser och kulturanalyser samt sker i god tid. Facklig medverkan anser vi vara ett sätt att skapa det positiva synsätt som behövs för att så snabbt som möjligt få till stånd en ny fungerande myndighet.

Arbetsvillkor och attraktionskraft

Arbets- och anställningsvillkoren får inte anpassas till minsta och lägsta gemensamma nämnare om ett gemensamt kollektivavtal ska tecknas. Förbundens medlemmar är nyckelpersoner, och om staten ska framstå som en attraktiv arbetsgivare måste anställningsvillkoren vara goda. Det är angeläget att en ny myndighet i branschen kan erbjuda goda anställningsvillkor för att behålla och kunna rekrytera kvalificerad personal på en konkurrensutsatt marknad. Vi tror att det är avgörande för den nya myndighetens framgång att personalen ser positivt på kommande förändringar.

Trafikverket måste också sträva efter att stärka attraktiviteten inom den offentliga transportsektorn. Det finns risk för en framtida kompetensbrist på grund av att det är för få som väljer att utbilda sig inom transportområde – och att den offentliga sektorn tappar i kompetens. En ny myndighet måste inse vikten av medarbetares utvecklingsmöjligheter där såväl kompetensinriktning som geografisk spridning varierar.

Utvecklingen från att ha varit infrastrukturförvaltare till att vara en del av samhällsbyggandet medför att det behövs bättre samordning mellan infrastrukturplaneringen och den fysiska planeringen. Detta kräver i sin tur också att myndigheten tar ansvar för ett aktivt deltagande inom forskning och utveckling.

Kulturskillnader och övergångar

Vi anser att man måste ta vara på och bearbeta stora som små kulturskillnader som finns inom berörda myndigheter. Omstruktureringen kommer därför att ta tid så det går inte att räkna med några effektiviseringsvinster efter bara ett eller ett par år. Vidare anser vi inte att synergier och omställningskostnader, till exempel personal- och omställningskostnader, är tillräckligt belysta.

Vidare är det viktigt att pågående verksamhet inom berörda myndigheter inte påverkas negativt. Det är inte heller rimligt att övergångskostnaderna ska belasta respektive myndighets normala anslag. Detta betyder att staten bör tillföra extra medel under omstruktureringen. På längre sikt tror vi dock på en bra lösning för samhället och att berörda medlemmar kommer att få bra lösningar om förändringarna sköts på ett generöst sätt.

Verksamhetsövergång

Det är tydligt att övergång av verksamhet på den statliga sidan är förknippande med vissa problem. Många av de förmåner och villkor som hör till anställning är på det statliga området reglerade genom lokala avtal ute på myndigheterna. Vår utgångspunkt är att 6b § i Lag om anställningsskydd och tillhörande reglering i Medbestämmandelagen är applicerbar på denna situation. För att på så vis skapa handlingsutrymme för en smidig övergång.

Omstrukturering

Ett trafikverk blir ett mycket stort verk att administrera. Det bör utredas hur man optimerar verksamheten och hanterar konsekvenserna av detta. Trafikverket är tänkt att öka effektiviteten inom transportsektorn. Den lokala förankringen måste därför, som beskrivs ovan, vara uppbyggd på ett sådant sätt att suboptimering undviks och poängerna med ett gemensamt och effektivare trafikverk minskar.

Det har genomförts och pågår ett antal omstruktureringar bland Sveriges myndigheter. Att lägga ned myndigheter och starta en ny myndighet är en mycket stor förändring och det är viktigt att beakta och ha med sig att denna stora komplexa förändring kräver varsamhet och det tar tid att bygga upp förlorad kompetens med ny. Vi anser att det är angeläget att det inför denna förändring tas tillvara de erfarenheter som gjorts i dessa sammanhang. Finns det internationell erfarenhet av transportslagsövergripande trafikverk så bör även dessa erfarenheter tas tillvara.

De mer verksspecifika frågorna belyses i respektive Sacoförenings yttrande som biläggs detta remissvar.

SVERIGES INGENJÖRER

Richard Malmborg
Förbundsdirektör

Patrik Björnström
Utredare

Bil.

Yttrande från Sacoföreningen vid Banverket
Yttrande från Sacoföreningen vid Vägverket
Yttrande från Sacoförbundet Trafik & Järnväg